

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci, rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou ve věci žalobce **A. P.**, bytem J. 1657/17, Š., zast. opatrovnici Ludmilou Paulíkovou, bytem tamtéž, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha, Křížová 25, o **přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 25. 10. 2012, čj. XXX, ve věci zamítnutí žádosti o změnu výše invalidního důchodu,**

t a k t o :

I. Rozhodnutí žalované ze dne 25. 10. 2012, čj. XXX, **s e r u š í** a věc **s e v r a c í** žalované k dalšímu řízení.

II. Žalobci se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

III. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou doručenou soudu dne 22. 11. 2012 žalobce brojil proti napadenému rozhodnutí, protože nebyl správně zhodnocen skutkový stav. Stav žalobce je na úrovni dítěte s mentální retardací (IQ 63) a ostře kontrastuje s jeho praktickou funkčností, žalobce trpí náhlými změnami nálady a hraničními stavy. U žalobce nebyly zohledněny prokazatelné logopedické, ortopedické, neurologické a oční obtíže. Žalobce se narodil předčasně a od narození má problémy, od změny

lékaře najednou syn nemá na nic nárok, učební obor kuchař nezvládl, ukončil učiliště – obor práce v sociálních a zdravotnických zařízeních. Uplatnění nenašel ani po opakovaných pokusech o zaměstnání, byl zbaven způsobilosti k právním úkonům, z evidence Úřadu práce byl vyřazen pro nezaměstnatelnost. Při pobytu na internátě se pokusil o sebevraždu. Žalobce má problémy s orientací, je urážlivý, agresivní, po pobytu v PL v Bílé Vodě se vrací jiný, ochotný pomoci, ale samostatné existence schopen není.

[2] Ve vyjádření žalovaná uvedla, že v souzené věci se jedná o dávku podmíněnou nepříznivým zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí závislé především na odborném posouzení a proto navrhla k důkazu posudek PK MPSV v souladu s § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.

[3] Soud si vyžádal přezkoumání zdravotního stavu a pracovní schopnosti žalobce a doložení posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále i „MPSV“) v Hradci Králové. Komise podala posudek dne 21. 2. 2012 s výsledkem, že žalobce byl k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní ve II. stupni od 24. 7. 2012.

[4] Při jednání soudu dne 12. 3. 2012 byl proveden důkaz uvedeným posudkem PK MPSV v Brně, se kterým opatrovnice žalobce souhlasila, avšak po poučení podle čl. II bod 3 zákona č. 220/2011 Sb. žádala o nové posouzení žalobce znalcem.

[5] Usnesením ze dne 17. 4. 2013 ustanovil soud MUDr. T. V., znalce z oboru zdravotnictví se specializací posudkové lékařství. Úkolem znalce bylo odpovědět na otázky:

1) *Jakými zdravotními postiženími, která spadají do oboru znalecké specializace, žalobce trpěl v období ode dne změny invalidity 27. 4. 2012 do 18. 9. 2012 (tj. datum vydání soudem přezkoumávaného rozhodnutí) s uvedením časových úseků, kdy tato zdravotní postižení v uvedeném intervalu u žalobce trvala.*

2) *Lze zdravotní stav žalobce ve výše uvedeném období hodnotit v důsledku některého ze zjištěných zdravotních postižení jako dlouhodobě zdravotně nepříznivý?*

3) *Pokud ano, nechť znalec uvede od kdy do kdy a které z případně zjištěných zdravotních omezení žalobce ve výše uvedeném období (se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce) bylo rozhodující příčinou jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pracovní schopnost žalobce a pod kterou položku přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. jej znalec podřazuje.*

4) *O jakou procentní míru poklesla dle znalce pracovní schopnost žalobce v důsledku tohoto případně zjištěného zdravotního omezení, které bylo rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pracovní schopnost žalobce ve výše uvedeném období?*

5) *Pokud docházelo ve výše uvedeném časovém období ke změnám, popište i tyto změny, a kdy k nim došlo, a případně z jakého důvodu, pokud se dá tento důvod určit.*

6) *Z jakých konkrétních úvah znalec vycházel a k čemu všemu konkrétně přihlédl při stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti žalobce v odpovědích na předchozí otázky.*

[6] Znalec po provedené posudkové analýze odpověděl na zadané otázky tak, že i přesto, že řada lékařských nálezů obsahuje doporučení na přiznání plného invalidního důchodu či neschopnosti pracovního zařazení, konzultaci v tomto případě považoval za zbytečnou. Specialisti z různých klinických odborností jsou oprávněni pro účely posudkové stanovit diagnózu a její závažnost a z toho vyplývající obecnou negativní rekomandaci. V tomto případě dle doložené lékařské dokumentace znalec neviděl žádné pochybnosti ve stanovené diagnóze či diagnózách včetně jejich závažnosti. Vyjádření klinickým specialistům k invaliditě nepřísluší. Do určité míry by bylo možno akceptovat takový názor jen tehdy, jestliže by bylo z jejich strany předloženo řádné zdůvodnění či analýza. Vzhledem k tomu, že žádné z jejich lékařských nálezů nic takového neobsahuje, prakticky v tomto smyslu není ani čemu oponovat. Při posuzování invalidity je nutno postupovat legislativně stanovenými pravidly, uzavřel znalec tuto otázku.

[7] U posuzovaného se podle znalce bez pochybností jedná o následující klinické diagnózy: lehká mentální retardace se simplexně strukturovanou osobností se sklonem k úzkostnému reagování, se žádnou nebo minimálními poruchami chování; lehká mozková dysfunkce; dalekozrakost s astigmatismem a lehká tupozrakost pravého oka a příčně ploché nohy oboustranně.

[8] U posuzovaného se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je lehká mentální retardace. Toto zdravotní postižení odpovídá ustanovení položky 8b kapitoly V přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. - mentální postižení lehkého stupně 30-45 (debilita), IQ 50 - 69 narušení adaptivního chování, značně snížená úroveň sociálních dovedností, je přítomen náhled, zhoršené nebo snížené ovládací a rozpoznávací schopnosti, výkon některých denních aktivit omezen. Rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu plně odpovídá výše uvedené definici. Míra poklesu pracovní schopnosti podle citovaného ustanovení vyhlášky je hodnocena v rozmezí 30 - 45 %.

[9] Rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu neodpovídá ustanovení 8c přílohy citované vyhlášky. Podle doložené dokumentace se nejedná o mentální postižení středně těžkého stupně, se zachovalou schopností pouze pro jednoduché fyzické a sociální aktivity a těžkým snížením až vymizením ovládacích a rozpoznávacích schopností. Žádná doložená dokumentace nesvědčí o tak závažném postižení. Mimochodem i skutečnost, že žalobce byl schopen pracovat u různých zaměstnavatelů, byť jen na krátkou dobu, svědčí o tom, že o tak závažné postižení se nejedná. Ani řada doložených lékařských zpráv vypracovaných specialisty v oboru odpovídajícímu zdravotnímu postižení tak závažné postižení nepopisují. O toto zdravotní postižení zcela určitě se nejedná i z důvodu toho, že posuzovaný je schopen například z dílů skládat počítač. Tato činnost vyžaduje určité znalosti, zkušenosti i zručnost.

[10] Podle doložené dokumentace je evidentní, že posuzovaný se pokoušel vykonávat práci u různých zaměstnavatelů. Vzhledem k nepříznivému zdravotnímu stavu opakovaně zaměstnání skončilo neúspěchem. Vyučil se jako ošetřovatel. Krátkou dobu vykonával práci odpovídající tomuto vzdělání, ale toto zaměstnání skončilo neúspěchem. Je stěžejní představitelné, že posuzovaný bude schopen vykonávat zaměstnání v prostředí, kde nejsou zaměstnaní zaměstnanci se stejným

nebo obdobným zdravotním postižením, jako je on sám, nebo práce vyžadující orientaci a pamatování různorodých neopakujících se činností či příkazů. Z uvedených důvodů míru poklesu pracovní schopnosti zvyšují o 10 % nad horní hranici uvedeného rozmezí 30 - 45 %. Celková míra poklesu pracovní schopnosti činí 55 %. Při tomto hodnocení jsem vzal v úvahu i další příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

[11] Uvedenou procentní míru poklesu pracovní schopnosti znalec stanovil k datu 1. 1. 2010. K tomuto datu posuzovaný byl invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb., nešlo o invaliditu III. stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb. ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 50 %, nedosahoval však více než 69 %.

[12] V pracovní rekomandaci znalec uvedl, že posuzovaný je schopen výkonu práce s podstatně menšími nároky na duševní schopnosti. Může vykonávat lehkou až středně těžkou fyzickou práci s menšími nároky na rozhodovací činnosti, bez úkolových prací a v nočních směnách.

[13] Znalec ve svých odpovědích na otázky soudu uzavřel, že:

1. K datu 1. 1. 2010 posuzovaný trpěl zdravotními postiženími: lehká mentální retardace se simplexně strukturovanou osobností se sklonem k úzkostnému reagování, se žádnou nebo minimálními poruchami chování; lehká mozková dysfunkce; dalekozrakost a astigmatismem a lehká tupoizrakost pravého oka a příčně ploché nohy oboustranně. Uvedená zdravotní postižení trvající celou dobu od 1. 1. 2010.

2. Zdravotní stav žalobce z důvodu výše uvedených zdravotních postižení lze považovat za dlouhodobě nepříznivý.

3. Od 1. 1. 2010 všechna uvedená zdravotní postižení jsou příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a beze změny trvají dosud. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu považoval znalec onemocnění lehkou mentální retardací se simplexně strukturovanou osobností se sklonem k úzkostnému reagování, s žádnými nebo minimálními poruchami chování. Toto zdravotní postižení odpovídá ustanovení položky 8b kapitoly V přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kde je hodnocena míra poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 30 - 45 %.

4. V důsledku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu míra poklesu pracovní schopnosti k datu 1. 1. 2010 poklesla o 55 %, a to včetně 10 % navýšení v souladu s ustanovením § 3 vyhlášky. Při tomto hodnocení jsem vzal v úvahu opakované pracovní selhání, neschopnost vykonávat práci v oboru, ve kterém se vyučil, i další příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

5. Ve výše uvedeném období od 1. 1. 2010 docházelo ke změnám zdravotního stavu. V říjnu 2012 byla provedena operace příčně ploché nohy. Tuto změnu však nelze považovat za změnu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Zdravotní porucha z provedené operace byla jen dočasná a nelze ji považovat za součást dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

6. Úvahy znalce byly uvedeny v posudkové analýze.

[14] Při jednání soudu dne 23. 7. 2013 oba účastníci řízení s posudkem MUDr. T. V. souhlasili a další dokazování již nenavrhovali.

[15] Krajský soud provedeným řízením a dokazováním vzal za prokázané, že žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla námitky žalobce a potvrdila své rozhodnutí ze dne 16. 8. 2012, kterým žalobci zamítla žádost o zvýšení výše invalidního důchodu s odůvodněním, že podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Olomouc ze dne 6. 8. 2012 žalobce byl nadále invalidní v I. stupni, protože u něj nastal z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pokles jeho pracovní schopnosti pouze o 45 %. Toto posouzení potvrdil i lékař žalované v námitkovém řízení.

[16] Podle posudku PK MPSV v Hradci Králové ze dne 21. 2. 2013 se u žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti byla ke dni vydání napadeného rozhodnutí lehká mentální retardace (IQ 63) s minimální poruchou chování. Tento stav odpovídal postižení uvedenému v kapitole V položce 8b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Pokles pracovní schopnosti žalobce vyhodnotila posudková komise o 50 % a konstatovala, že žalobce je invalidní ve druhém stupni od 24. 7. 2012.

[17] Podle posudku znalce MUDr. T. V. žalobce byl od 1. 1. 2010 invalidní ve druhém stupni s poklesem míry pracovní schopnosti o 55 %.

[18] Vzhledem k provedenému dokazování, popsanému shora, soud vycházel především z posudku MUDr. T. V., znalce z oboru zdravotnictví se specializací posudkové lékařství, a jeho závěr o invaliditě s ohledem na přesvědčivost a úplnost posudku a dále na souhlas obou účastníků řízení převzal pro svůj závěr a uzavřel, že žaloba je důvodná.

[19] Přezkoumává-li krajský soud správní rozhodnutí žalované o nároku na důchodovou dávku podmíněnou zdravotním stavem, je rozhodnutí soudu především závislé na odborném lékařském posudku. V soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav Ministerstvo práce a sociálních věcí svými posudkovými komisemi (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.). Pokud tento posudek splňuje požadavky úplnosti a přesvědčivosti, je zpravidla v soudním řízení správním rozhodujícím důkazem. Vzhledem k námitkám žalobce a jím předloženým důkazům (lékařské zprávy) soud nařídil vyhotovení důkazu znaleckým posudkem znalce z oboru zdravotnictví se specializací posudkové lékařství. Tento posudek se ve svém závěru o stupni invalidity shodoval s posudkem PK MPSV v Hradci Králové, přičemž oba tyto posudky se rozcházejí s posudky lékařské posudkové služby ve stanovení stupně invalidity.

[20] Podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí, *pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %*.

[21] Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, *jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se*

o invaliditu prvního stupně, nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.

[22] Podle § 2 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), *pro stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti je nutné určit zdravotní postižení, která jsou příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce, a jejich vliv na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.*

[23] Podle § 2 odst. 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb. *u zdravotních postižení, u nichž dochází průběžně ke zhoršování a zlepšování zdravotního stavu, se stanoví procentní míra poklesu pracovní schopnosti tak, aby odpovídala průměrnému rozsahu funkčního postižení a tomu odpovídajícímu poklesu pracovní schopnosti.*

[24] Podle § 2 odst. 3 poslední věta téže vyhlášky *za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.*

[25] Podle § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

[26] Po provedeném řízení soud považuje za prokázané, že žalobce byl ke dni vydání napadeného rozhodnutí invalidní ve druhém stupni. To bylo prokázáno především posudkem znalce MUDr. T. V. který soud shledal jako rozhodující důkaz pro jeho přesvědčivé zdůvodnění, stejně jako posudkem PK MPSV v Hradci Králové. Jestliže u žalobce bylo prokázáno, že byl invalidní od 1. 1. 2010 ve druhém stupni, je nutno v tomto soudním řízení správním žalobce od 1. 1. 2010 do data vydání napadeného rozhodnutí považovat za invalidního ve druhém stupni.

[27] Krajský soud proto zrušil rozhodnutí žalované pro vady řízení, neboť žalovaná si ve správním řízení neopatřila důkazy v takovém rozsahu, aby byl prokázán skutečný stav věci (stupeň invalidity). Současně krajský soud vrátil věc žalované k dalšímu řízení. Žalovaná znovu ve věci rozhodne, přičemž bude vycházet z právního názoru krajského soudu, že žalobce byl invalidní od 1. 1. 2010 ve druhém stupni.

[28] Při soudním jednání dne 12. 3. 2013 byl žalobce prostřednictvím opatrovnice upozorněn na ustanovení, které se na žalobcův případ vztahuje (žalobci byl dle správního spisu přiznán částečný invalidní důchod od 27. 7. 2009), a to znění čl. II zákona č. 220/2011 Sb., podle kterého *vznikl-li nárok na částečný invalidní důchod před 1. lednem 2010 a při kontrolní lékařské prohlídce konané po roce 2011 je zjištěna invalidita druhého stupně, náleží invalidní důchod v dosavadní výši, a je-li zjištěna invalidita třetího stupně, použije se při stanovení nové výše procentní výměry invalidního důchodu nejvýše koeficientu 2.*

[29] Závěrem soud konstatuje, že zrušil napadené rozhodnutí a vrátil věc žalované k dalšímu řízení, neboť v průběhu soudního řízení správního došlo při dokazování v rámci plné jurisdikce ke zjištění skutkového stavu, který se liší od

skutkového stavu zjištěného ve správním řízení. Podle § 41 odst. 3 věta první zákona č. 155/1995 Sb. *při změně stupně invalidity se nově stanoví výše invalidního důchodu, a to ode dne, od něhož došlo ke změně stupně invalidity*. Přestože aplikace ustanovení čl. II bod 3 zákona č. 220/2011 Sb. ve svém výsledku nepovede ke změně výše invalidního důchodu, dojde ke změně právního důvodu zamítnutí žádosti a změně výroku napadeného rozhodnutí ze dne 16. 8. 2012, bylo nutno vzhledem k § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb. zrušení napadeného rozhodnutí provést, neboť stanovení stupně invalidity a výše invalidního důchodu jsou - byť související, avšak - rozdílné právní otázky. Ve výroku rozhodnutí o žádosti žalobce je třeba uvést i odkaz na čl. II bod 3 zákona č. 220/2011 Sb.

[30] Soud nepřiznal úspěšnému žalobci náhradu nákladů řízení, protože žádné nepožadoval a žalovaná na ně nemá právo ze zákona (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Znalečné ve výši 10.235 Kč hradil stát, neboť žalobce byl osvobozen od soudních poplatků.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě do dvou týdnů po doručení usnesení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské nám. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaje o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Olomouci dne 23. 7. 2013

JUDr. Martina Radkova
samosoudkyně